

"Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie". Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Doradztwo współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 Wsparcie dla Rozwoju Lokalnego w ramach inicjatywy Leader, poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Kampania informacyjna nt. Przygotowania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczania projektów oraz dokumentowania i wizualizacji projektów.

Przygotowania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczania projektów oraz dokumentowania i wizualizacji projektów

Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Zakres wsparcia

Wsparcie w ramach tego poddziałania jest przyznawane na operacje, w zakresie:

- **wzmocnienia kapitału społecznego**, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych;
- **rozwoju przedsiębiorczości** na obszarze wiejskim objętym strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, przez:
 - podejmowanie działalności gospodarczej;
 - tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych będących przedsiębiorstwami spożywczymi, w których jest wykonywana działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzenia tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności wykonywanej w tym inkubatorze jest przetwarzanie żywności;
 - rozwijanie działalności gospodarczej;- w tym podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje w tym zakresie;
- **wspieranie współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR:**
 - w ramach krótkich łańcuchów dostaw, lub
 - w zakresie świadczenia usług turystycznych, lub
 - w zakresie rozwijania rynków zbytu produktów lub usług lokalnych;
- **rozwoju rynków zbytu produktów i usług lokalnych**, z wyłączeniem operacji polegających na budowie lub modernizacji targowisk objętych zakresem wsparcia w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”;
- **zachowania dziedzictwa lokalnego;**
- **rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej;**
- **promowania obszaru objętego LSR**, w tym produktów lub usług lokalnych.

Beneficjent

1. O pomoc może ubiegać się podmiot będący:

1) osobą fizyczną, jeżeli:

- a) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- b) jest pełnoletnia,
- c) ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR (**Gminy Dobromierz, Kostomłoty, Jaworzyna Śląska, Strzegom, Świdnica, Udanin i Żarów**) –w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r.- Prawo przedsiębiorców,

- d) miejsce wykonywania działalności gospodarczej, oznaczone adresem wpisanym do CEIDG, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR (**Gminy Dobromierz, Kostomłoty, Jaworzyna Śląska, Strzegom, Świdnica, Udanin i Żarów**) –w przypadku gdy osoba fizyczna wykonuje działalności gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r.- Prawo przedsiębiorców, a w przypadku braku takiego wpisu, jeżeli miejsce zamieszkania takiej osoby znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR,
- 2) osobą prawną, z wyłączeniem województwa, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR,
- 3) jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR.
2. W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej warunki określone w ust. 1 powinny być spełnione przez wszystkich wspólników tej spółki.
3. W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonuje działalność gospodarczą pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo.
4. O pomoc może ubiegać się również:
- 1) gmina jeżeli jej obszar jest obszarem wiejskim objętym LSR;
- 2) powiat, który nie ma siedziby na obszarze wiejskim objętym LSR, ale przynajmniej jedna z gmin wchodzących w skład tego powiatu ma siedzibę na obszarze wiejskim objętym LSR.

Forma pomocy

Koszty które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne i obejmują koszty:

- 1) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013 (*tj. związane z kosztami budowy, nabycia, włącznie z leasingiem lub modernizacji nieruchomości, lub kosztami zakupu lub leasingu nowych maszyn i wyposażenia do wartości rynkowej majątku*), takie jak:
- ✓ honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności; *Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji.*
- 2) zakupu robót budowlanych lub usług,
- 3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,
- 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
- 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, *a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego – również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,*
- 6) zakupu nowych środków transportu, *z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą,*

Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty zakupu środków transportu są ustalane w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne.

- 7) Zakupu nowych rzeczy innych niż wymienione w pkt. 5) i 6), w tym materiałów,
- 8) wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników – w przypadku operacji w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego i wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą,
- 9) podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 (podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem podatku którego nie można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego VAT)

- które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.

Wkłady rzeczowe

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.

Wkłady rzeczowe w formie robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, mogą stanowić wydatki kwalifikowalne jeżeli:

- a) wydatki publiczne wypłacane na rzecz operacji obejmujące wkłady rzeczowe nie przekraczają łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji;
- b) wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku;
- c) wartość i dostarczenie wkładów rzeczowych mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;
- d) w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości można dokonać płatności w gotówce do celów umowy leasingu o nominalnej rocznej wartości nieprzekraczającej jednej jednostki waluty państwa członkowskiego.
- e) w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną.

Wartość gruntu lub nieruchomości musi być poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub właściwy upoważniony organ urzędowy.

Wartość wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy ustala się jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, i liczby 168.

Podstawowe zasady ustalania wysokości wsparcia na realizację operacji w ramach LSR

Wskazany w LSR priorytetem jest wspieranie rozwoju lokalnej oferty turystycznej oraz rozwoju produktów i usług lokalnych – w tym infrastruktury, nowych miejsc pracy, inkubatorów przetwórstwa lokalnego, etc. Dlatego w przypadku operacji, które realizowane

będą w ramach **Przedsięwzięcia I oraz III** wnioskodawcy będą mogli realizować operacje o maksymalnej intensywności pomocy. Czyli w przypadku:

- Podmiotów wykonujących działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej – 70% kosztów kwalifikowalnych;
- Pozostałych podmiotów – 100% kosztów kwalifikowalnych;
- Jednostek sektora finansów publicznych nie wyższa niż 63,63% kosztów kwalifikowalnych.

W ramach **Przedsięwzięcia II** preferowane będą te operacje, które wpisują się w zakres wsparcia wskazany podczas konsultacji społecznych jako priorytetowy:

- Podmioty wykonujące działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej – 70% kosztów kwalifikowalnych pod warunkiem, że główny zakres ich działalności (który będą chcieli rozwijać dzięki otrzymaniu dofinansowania) będzie przynależał do następującego PKD wg klasyfikacji z 2007 roku:

Sekcja PKD	Symbol	Nazwa
H	49.39.Z	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
H	52.21.Z	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
P	85.10.Z	Wychowanie przedszkolne
Q	86.21.Z	Praktyka lekarska ogólna
Q	86.22.Z	Praktyka lekarska specjalistyczna
Q	86.23.Z	Praktyka lekarska dentystyczna
Q	86.90.A	Działalność fizjoterapeutyczna
Q	87.10.Z	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem zapewniająca opiekę pielęgniarstwa
Q	87.30.Z	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych
Q	87.90.Z	Pozostała pomoc społeczna z zakwaterowaniem
Q	88.10.Z	Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych
Q	88.91.Z	Opieka dzienna nad dziećmi

- Podmioty wykonujące działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej w ramach pozostałych PKD – 65% kosztów kwalifikowalnych;
- W przypadku operacji z zakresu rozwijania działalności gospodarczej gdy beneficjent będzie się starać o środki od 50 000 zł do 100 000 zł będzie zobowiązany do utworzenia przynajmniej jednego nowego miejsca pracy; gdy beneficjent będzie się starać o środki od 100 000 zł do 300 000 zł będzie zobowiązany do utworzenia przynajmniej dwóch nowych miejsc pracy;

W ramach **Przedsięwzięć IV i V** realizowane będą projekty grantowe. W ich ramach będzie można pozyskać 100% kosztów kwalifikowalnych. Maksymalna kwota jaką będzie można pozyskać na grant wynosić będzie 30 000 zł. W ramach pozostałych konkursów, poza premią na podejmowanie działalności gospodarczej gdzie ustalona jest wielkość wsparcia, beneficjenci będą mogli starać się o maksymalną możliwą kwotę wsparcia. Operacje realizowane w trybie konkursowym w ramach przedsięwzięcia V otrzymają wsparcie 100% kosztów

kwalifikowalnych w przypadku realizacji przez podmioty z poza sektora finansów publicznych oraz nie więcej niż 63,63% w przypadku realizacji przez podmioty z sektora finansów publicznych.

Cele i przedsięwzięcia LSR

Cel Ogólny/Cele szczegółowe	Przedsięwzięcie
Cel ogólny: 1. Zwiększenie poziomu przedsiębiorczości, w tym rozwój oferty turystycznej na obszarze LGD „Szlakiem Granitu”	
1.1. Stworzenie na bazie walorów przyrodniczych i kulturowych ciekawej oferty dla turystów oraz możliwości spędzenia czasu wolnego przez mieszkańców	I. „Szlakiem Granitu” – turystycznie i rekreacyjnie
1.2. Rozwój zróżnicowanej oferty miejsc pracy na obszarze i wzrost dochodów mieszkańców	II. Wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy na obszarze „Szlakiem Granitu”
1.3. Rozwój rynku zbytu lokalnych produktów i usług, w tym wspieranie działalności klastra producentów granitu	III. „Smakiem Granitu” – markowe produkty i usługi obszaru
Cel ogólny 2. Aktywizacja społeczna i obywatelska społeczności lokalnej oraz wzmocnienie kapitału społecznego w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe	
2.1. Rozwój oferty zajęć aktywizacyjnych i integracyjnych dla mieszkańców obszaru oraz profesjonalizacja sektora organizacji pozarządowych	IV. Aktywna społeczność „Szlakiem Granitu”
2.2. Prowadzenie działań zachęcających mieszkańców do poznania walorów przyrodniczych i kulturowych regionu	V. Na granitowym szlaku dziedzictwa i kultury

Zasady udzielania pomocy

Pomoc jest przyznawana podmiotowi, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym”, jeżeli:

- 1) koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych;
- 2) operacja będzie realizowana nie więcej niż w 2 etapach,
- 3) operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR,
- 4) inwestycje trwale związane z nieruchomości w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy,
- 5) operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;
- 6) minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 tys. złotych;
- 7) podmiot ten wykaże, że:
 - a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub

- b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
 - c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
 - d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować;
- 8) realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych;
- 9) została wydana ostateczna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli jej wydanie jest wymagane przepisami odrębnymi.

W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli numer identyfikacyjny został nadany spółce.

Adresy biur terenowych ARiMR:

1. 55-300 Środa Śląska ul. Wawrzyńca Korwina 2
2. 58-100 Świdnica ul. Saperów 25b

Podejmowanie działalności gospodarczej

Podmiot ubiegający się o jej przyznanie:

- a) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów – **Sekcja C PKD – Przetwórstwo Przemysłowe – Dział 10 - Produkcja artykułów spożywczych i Dział 11 – Produkcja napojów,**
- b) w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców
– i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie;

Operacja zakłada:

Podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, oraz:

- a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności, lub
- b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji i zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę;

Planowane do poniesienia w ramach operacji koszty:

- ✓ mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia,
- ✓ nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR.

We wniosku o przyznanie pomocy zakres będzie określany w biznesplanie zamiast zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji.

W przypadku operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane w dwóch transzach, z tym że:

- 1) pierwsza transza pomocy obejmuje 80% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli beneficjent:
 - a) podjął we własnym imieniu działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców,
 - b) zgłosił się do ubezpieczenia społecznego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania działalności, w przypadku tzw. samozatrudnienia,
 - c) uzyskał pozwolenia, zezwolenia i inne decyzje, w tym ostateczną decyzję środowiskową, których uzyskanie jest wymagane przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją;
- 2) druga transza pomocy obejmuje 20% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli operacja została zrealizowana zgodnie z biznesplanem.

Wniosek o płatność pierwszej transzy pomocy beneficjent składa w terminie 3 miesięcy od dnia zawarcia umowy, a wniosek o płatność drugiej transzy – po spełnieniu warunków wypłaty drugiej transzy, w terminie określonym w umowie, nie później jednak niż po upływie 2 lat od dnia zawarcia umowy i nie później niż w dniu 31 grudnia 2022 r.

Tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego

- 1) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej, której przedmiotem jest działalność gospodarcza sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów;
- 2) operacja zakłada korzystanie z infrastruktury inkubatora przetwórstwa lokalnego przez podmioty inne niż ubiegający się o przyznanie pomocy.

Rozwijanie działalności gospodarczej

- 1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, oraz nadal wykonuje tę działalność;
- 2) operacja zakłada:
 - a) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę,
- 3) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej albo upłynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej;
- 4) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego lub w ramach poddziałania 4.2 „*Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój*” – w przypadku ubiegania się o przyznanie tej pomocy przez podmiot, który wykonuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej

Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.

Wyłączenia ze wsparcia

Pomoc na operację nie przysługuje, jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia RM z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:

- ✓ działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
- ✓ górnictwo i wydobywanie; działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- ✓ przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- ✓ wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- ✓ produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych; produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- ✓ produkcja metali; produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz motocykli;
- ✓ transport lotniczy i kolejowy; gospodarka magazynowa.

Wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR

- 1) Pomoc na operację w zakresie wspierania współpracy (...) jest przyznawana podmiotom, które zawarły porozumienie o wspólnej realizacji operacji, która ma na celu zwiększenie sprzedaży dóbr lub usług oferowanych przez podmioty z obszaru wiejskiego objętego LSR przez zastosowanie wspólnego znaku towarowego lub stworzenie oferty kompleksowej sprzedaży takich dóbr lub usług.
- 2) Porozumienie jest zawierane na czas oznaczony i zawiera postanowienia dotyczące wspólnej realizacji operacji, w szczególności:
 - a) dane identyfikujące strony porozumienia;
 - b) opis celów i przewidywanych rezultatów tej operacji oraz głównych zadań objętych tą operacją;
 - c) wskazanie strony, która jest upoważniona do ubiegania się o pomoc w imieniu pozostałych stron;
 - d) budżet operacji uwzględniający wkład finansowy poszczególnych stron.

Możliwość uzyskania wsparcia na pozostałe zakresy

Pomoc na operację w zakresie **zachowania dziedzictwa lokalnego albo budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej** jest przyznawana, jeżeli operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej. Pomoc na operację w zakresie **promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych** jest przyznawana, jeżeli operacja:

- 1) nie służy wspólnej promocji produktów lub usług lokalnych;
- 2) nie dotyczy organizacji wydarzeń cyklicznych, z wyjątkiem wydarzenia inicjującego cykl wydarzeń lub wydarzenia specyficznego dla danej LSR, wskazanych i uzasadnionych w LSR,

Przez wydarzenie cykliczne rozumie się wydarzenie organizowane więcej niż jeden raz oraz poświęcone przynajmniej w części tej samej tematyce.

Pomoc na projekt grantowy

Jest przyznawana, jeżeli:

- 1) wysokość każdego grantu jaki ma być udzielony grantobiorcy nie będzie wyższa niż 50 tys. złotych oraz niższa niż 5 tys. złotych;
- 2) w ramach projektu grantowego jest planowane wykonanie co najmniej dwóch zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego, a wartość każdego z tych zadań nie będzie wyższa niż 50 tys. zł oraz niższa niż 5 tys. złotych,

Pomoc nie jest przyznawana na projekt grantowy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR.

Do przyznawania pomocy na projekt grantowy nie stosuje się następujących warunków:

- inwestycje trwale związane z nieruchomością w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1303/2013";
- operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;
- podmiot ten wykaże, że:
 - a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
 - b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
 - c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
 - d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować;

Koszty grantobiorców

Koszty planowane do poniesienia przez grantobiorcę mieszczą się w zakresie poniżej wymienionych kosztów i nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR.

- 1) ogólne,
- 2) zakupu robót budowlanych lub usług,
- 3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,
- 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,

- 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego – również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,
- 6) zakupu nowych rzeczy innych niż wymienione w pkt. 5), w tym materiałów,
- 7) podatku od towarów i usług (VAT),

Całkowita wartość operacji realizowanych poza projektem grantowym wynosi co najmniej **50 tys. zł**

Wartość grantu wynosi od **5 do 50 tys. zł**

Jednostki sektora finansów publicznych (JSFP) – suma grantów planowanych do udzielenia jednostkom sektora finansów publicznych w ramach danego projektu grantowego nie przekracza 20% kwoty pomocy na ten projekt.

Intensywność pomocy

Intensywność pomocy wynosi do 100%, z wyjątkiem:

- podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej - **do 70%**
- jednostek sektora finansów publicznych – **nie wyżej niż 63,63%**.

Limity pomocy

Limit na operację i beneficjenta:

- ✓ rozwijanie działalności gospodarczej i inne zakresy w wyjątkiem inkubatora i **rozpoczynania działalności gospodarczej: 300 tys. zł**
- ✓ **inkubatory przetwórstwa lokalnego: 500 tys. zł**, z tym, że na operacje w innym zakresie **limit ten wynosi 300 tys. zł** (*limit jest pomniejszany o środki wykorzystane na rozwijanie działalności gospodarczej*)
- ✓ **rozpoczęcie działalności gospodarczej: 50 – 100 tys. zł**

Zasady ubiegania się o przyznanie pomocy

Pomoc jest przyznawana na wniosek o jej przyznanie.

Wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy (z wyjątkiem projektów grantowych oraz operacji realizowanych przez LGD jako operacje własne).

Rozpatrzenie wniosku o przyznanie pomocy powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż niezbędny do należytego wyjaśnienia sprawy, w tym do przeprowadzenia kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu oraz innych kontroli podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy przeprowadzanych przez podmiot wdrażający na podstawie ustawy.

Pomoc jest przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy zawieranej, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej.

Zasady wypełnienia wniosku o przyznanie pomocy

- ✓ Złożenie wniosku (bezpośrednio w LGD, do podmiotu wdrażającego – bezpośrednio, kurierem, za pośrednictwem operatora publicznego).
- ✓ Potwierdzenie złożenia wniosku.
- ✓ Znak sprawy – korespondencja w trakcie realizacji operacji.
- ✓ Możliwość wycofania wniosku.
- ✓ Maksymalne terminy realizacji operacji oraz składania wniosków o płatność.

- ✓ Zasady uzyskania i rozliczania prefinansowania operacji.
- ✓ Terminy dokonywania płatności na rzecz beneficjentów.
- ✓ Pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia / odmowa przyznania pomocy.

Terminy na rozpatrzenie wniosku o przyznanie pomocy

W terminie 7 dni od dnia dokonania wyboru operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD, LGD przekazuje zarządowi województwa wnioski o udzielenie wsparcia, dotyczące wybranych operacji wraz z dokumentami potwierdzającymi dokonanie wyboru operacji.

W przypadku gdy w przekazanych przez LGD dokumentach, zarząd województwa stwierdzi braki lub będzie konieczne uzyskanie wyjaśnień, zarząd województwa wzywa LGD do uzupełnienia braków lub złożenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni. Jeżeli nie są spełnione warunki udzielenia wsparcia, o zarząd województwa informuje podmiot ubiegający się o wsparcie o odmowie udzielenia tego wsparcia, zgodnie z przepisami regulującymi zasady wsparcia z udziałem poszczególnych EFSI.

Jeżeli są spełnione warunki udzielenia wsparcia, zarząd województwa udziela wsparcia zgodnie z przepisami regulującymi zasady wsparcia z udziałem poszczególnych EFSI, do limitu środków wskazanego w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia.

W razie stwierdzenia, że wniosek o udzielenie wsparcia zawiera braki lub oczywiste omyłki, zarząd województwa wzywa podmiot ubiegający się o wsparcie do usunięcia tych braków lub poprawienia oczywistych omyłek w terminie 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

Usunięcie braków we wniosku o udzielenie wsparcia lub poprawienie w nim oczywistych omyłek nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji.

Jeżeli po upływie 6 miesięcy od dnia przekazania wniosków do zarządu województwa okaże się, że nie jest możliwe udzielenie wsparcia w ramach limitu środków wskazanego w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia, zarząd województwa informuje podmiot ubiegający się o udzielenie wsparcia o braku dostępnych środków na udzielenie tego wsparcia i pozostawia wniosek bez rozpatrzenia.

Pomoc na operację realizowaną przez podmiot inny niż LGD przysługuje według kolejności ustalonej na podstawie liczby punktów uzyskanych w ramach oceny prowadzonej z zastosowaniem kryteriów wyboru operacji określonych w LSR i wskazanych w ogłoszeniu.

W terminie 4 miesięcy od dnia przekazania wniosku o przyznanie pomocy zarządowi województwa przez LGD, a w przypadku wniosku o przyznanie pomocy na projekt grantowy lub operację własną LGD – od dnia złożenia tego wniosku, zarząd województwa:

- 1) wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy;
- 2) informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie przyznania pomocy – w przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy.

W przypadku gdy operacja nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, wniosek o przyznanie pomocy dotyczący tej operacji podlega rozpatrzeniu dopiero wówczas, gdy okaże się, że w ramach tego limitu jest możliwe przyznanie pomocy na tę operację, o czym zarząd województwa informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w formie pisemnej.

Termin rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 2, rozpoczyna bieg od dnia, w którym okaże się, że w ramach limitu dostępnych środków wskazanego w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, jest możliwe przyznanie pomocy na operację objętą tym wnioskiem.”;

Wezwanie do wykonania określonych czynności

Wezwanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy lub wezwanie LGD do uzupełnienia braków lub złożenia wyjaśnień, o których mowa w art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy do czasu wykonania przez ten podmiot lub LGD tych czynności, o czym zarząd województwa zawiadamia podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w formie pisemnej.

W razie uchybienia terminu wykonania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy zarząd województwa, na prośbę tego podmiotu, przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli ten podmiot:

- 1) wniósł prośbę w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia;
- 2) jednocześnie z wniesieniem prośby dopełnił czynności, dla której określony był termin;
- 3) uprawdopodobnił, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.

Przywrócenie terminu do złożenia prośby, w razie uchybienia terminu jest niedopuszczalne.

W razie śmierci podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą fizyczną, rozwiązania, połączenia lub podziału podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części gospodarstwa rolnego albo całości lub części przedsiębiorstwa tego podmiotu w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, następca prawny tego podmiotu albo nabywca gospodarstwa rolnego lub jego części, albo nabywca przedsiębiorstwa lub jego części nie może wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce tego podmiotu.

W przypadku, o którym mowa powyżej, wniosek o przyznanie pomocy zarząd województwa pozostawia bez rozpatrzenia z chwilą uprawdopodobnienia jednego z powyższych zdarzeń.

Ocena wniosków

Do postępowań w sprawach o przyznanie pomocy nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń i wezwań, udostępniania akt, skarg i wniosków, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

W przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy podmiot właściwy w sprawie o przyznanie pomocy informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, o odmowie jej przyznania z podaniem przyczyn odmowy.

W takim przypadku podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.).

Dodatkowe informacje dla beneficjenta

Szczegółowe warunki w zakresie przyznania pomocy dla podmiotu ubiegającego się o pomoc w ramach poddziałania 19.2. zostały określone w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, do którego link znajduje się poniżej.

Nabór wniosków

Wnioski o przyznanie pomocy na operację realizowaną przez podmiot inny niż LGD składa się bezpośrednio do LGD w terminie wskazanym w ogłoszeniu zamieszczonym na stronie LGD. Natomiast wniosek o przyznanie pomocy na projekt grantowy lub operację własną LGD składa się do zarządu województwa, z którym LGD zawarła umowę ramową, lecz nie wcześniej niż w dniu, w którym został dokonany wybór LSR.

Rozliczenie operacji

Wniosek o płatność beneficjent składa bezpośrednio do Urzędu Marszałkowskiego. Nie dotyczy projektów grantowych. Grantobiorca wniosek o płatność składa bezpośrednio do biura LGD.

Legislacja

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. poz. 1570) - <http://www.dziennikustaw.gov.pl/du/2015/1570/1>

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1390) - <http://www.dziennikustaw.gov.pl/du/2016/1390/1>

Dokumenty aplikacyjne:

I. Operacje w ramach poddziałania 19.2 z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej

- 1) Formularz wniosku o przyznanie pomocy
- 2) Instrukcja wypełniania wniosku o przyznanie pomocy.
- 3) Biznesplan
- 4) Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa.
- 5) Zasady wypełniania Oświadczenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa.
- 6) Formularz umowy o przyznaniu pomocy.
- 7) Formularz informacji monitorującej z realizacji biznesplanu / informacji po realizacji operacji (IMRB/ IPRO)
- 8) Formularz wniosku o płatność.
- 9) Instrukcja wypełniania wniosku o płatność.

II. Operacje w ramach poddziałania 19.2 w zakresie podejmowania działalności gospodarczej

- 1) Formularz wniosku o przyznanie pomocy.
- 2) Instrukcja wypełniania wniosku o przyznanie pomocy.
- 3) Biznesplan.
- 4) Formularz umowy o przyznaniu pomocy.
- 5) Formularz wniosku o płatność.
- 6) Instrukcja wypełniania wniosku o płatność.

Wszystkie aktualne dokumenty aplikacyjne dostępne na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod linkiem <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/wszystkie-wnioski/prow-2014-2020/poddzialanie-192-wsparcie-na-wdrazanie-operacji-w-ramach-strategii-rozwoju-lokalnego-kierowanego-przez-spolecznosc.html>.

Księga wizualizacji i logotypy

Informacyjne obowiązki beneficjenta wskazane zostały w szczegółowych przepisach dotyczących działań informacyjnych i reklamowych, określonych w załączniku III rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) NR 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Na podstawie ww. przepisów opracowana została „Księga wizualizacji znaku PROW 2014-2020” (która znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod linkiem <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ksiega-wizualizacji-i-logotypy>), zawierająca informacje na temat podstawowych obowiązków beneficjenta w zakresie informowania o otrzymanej pomocy z Unii Europejskiej, w tym z EFRROW i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020).

Wszystkich beneficjentów obowiązuje poinformowanie opinii publicznej o celu operacji i wsparciu operacji z EFRROW poprzez oznaczenie logo UE, sloganem „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie” oraz logo PROW 2014-2020.

Niezbędne logotypy, w tym logo PROW 2014-2020 i Unii Europejskiej, znajdują się w na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod linkiem <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ksiega-wizualizacji-i-logotypy>.

Wielkość kwoty wsparcia publicznego na realizację operacji	Obowiązki
Beneficjenci realizujący operację dofinansowaną ze środków publicznych na kwotę powyżej 500 tys. euro jeśli dotyczy: a) działań w zakresie infrastruktury lub/i, b) prac budowlanych.	Tymczasowy bilbord dużego formatu w trakcie realizacji operacji.
Beneficjenci, którzy zakończyli realizację operacji dofinansowanej ze środków publicznych na kwotę powyżej 500 tys. euro, jeśli dotyczyła: a) działań w zakresie infrastruktury lub/i, b) prac budowlanych lub/i, c) zakupu środków trwałych.	Stała tablica lub bilbord dużego formatu nie później niż 3 miesiące po zakończeniu operacji.
Beneficjenci operacji na kwotę dofinansowania ze środków publicznych powyżej 50 tys. euro.	Plakat A3 lub Tablica informacyjna w trakcie realizacji operacji.
Niezależnie od wysokości kwoty operacji.	Informacja na stronie internetowej w okresie realizacji operacji.
Lokalne Grupy Działania	Tablica informacyjna w trakcie realizacji operacji.

Źródło <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ksiega-wizualizacji-i-logotypy>.

